

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM
VAZIRLIGI**

Toshkent to‘qimachilik va yengil sanoat instituti

**SH.E.Mamarajabov
V.N.Sattorov
D.I.Xodjaqulova
G.K.Jobborova**

KASBIY PEDAGOGIKA

Uslubiy qo‘llanma

TOSHKENT - 2016

Ushbu uslubiy qo'llanma institut institut ilmiy-uslubiy kengashida ko'rib chiqildi va chop etishga tavsiya etildi (Bayonnoma №).

Ushbu uslubiy qo'llanma «Kasbiy pedagogika» fanining namunaviy va ishchi dasturi asosida tuzilgan bo'lib, "Kasb ta'limi" yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar, magistrilar, ilmiy izlanuvchilar va o'qituvchilar uchun mo'ljallangan.

Mualliflar: Sh.E.Mamarajabov — p.f.n., dotsent
V.N.Sattorov – p.f.n., dotsent
D.I.Xodjaqulova – p.f.n.,
G.K.Jobborova – assistent

Taqrizchilar: F.Abduraxmonov – TTYESI «Ijtimoiy fanlar»
kafedrasi professori, f.f.d.
S.Umarov – TDPU «Umumiy pedagogika» kafedrasi
dotsenti, p.f.n.

MUNDARIJA

1	Kirish.....	4
2	I Bob. Kasbiy pedagogika fani va uning rivojlanishi.....	6-43
	1.1. “Kasbiy pedagogika” fan sifatida.....	6-11
	1.2. Kasb ta’limining shakllanish bosqichlari	11-14
	1.3. O‘zbekiston Respublikasi kasb-hunar ta’limining rivojlanish bosqichlari.....	14-25
	1.4. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim tizimi islohotlari.....	26-29
	1.5. Kasbiy ta’limning dolzarb pedagogik muammolari va ularni tadqiq etish metodlari.....	30-34
	1.6. Kasb-hunar ta’limining huquqiy-me’yoriy asoslari.....	34-43
3	II Bob. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi va O‘zbekistonda kichik mutaxassislar tayyorlash tizimi.....	44-68
	2.1. O‘zbekiston xalq xo’jaligining asosiy tarmoqlari.....	44-50
	2.2. Kadrlar tayyorlash milliy dasturining o’ziga xosligi.....	50-56
	2.3. Ta’limni standartlashtirish. O’rta maxsus, kasb-hunar ta’limi mazmuni, maqsad va vazifalari.....	56-63
	2.4. Kasbiy ta’lim tizimlarining qiyosiy tahlili (chet el tajribasi sifatida).....	63-68
4	III Bob. Kasb-hunar ta’limini tashkil etishning nazariy asoslari.....	68-96
	3.1. Kasb-hunar ta’limining qonuniyatlari va tamoyillari.....	68-75
	3.2. Kasb-hunar ta’limi jarayonlarining ishtirokchilari.....	75-87
	3.3. Kasb-hunar ta’limining maqsadi va mazmuni.....	87-96
5	IV Bob. Ishlab chiqarish ta’limi va kollej bitiruvchilarining ishlab chiqarish jarayoniga moslashuvi.....	96-108
	4.1. O’rta maxsus, kasb-hunar ta’limi bitiruvchilarining ishlab chiqarishga moslashuvi.....	96-102
	4.2. Ta’lim va ishlab chiqarish o’rtasidagi aloqalarni amalga oshirish jarayonlari.....	102-106
	4.3. Kasbiy pedagogikada qo’llaniladigan ilmiy tadqiqot metodlari.....	106-108
6	V Bob. Kasb-hunar ta’limida o’quv jarayonini tashkil etish.....	108-134
	5.1. Kasb-hunar ta’limini tashkil etish shakllari. Dars tasnifi.....	108-114
	5.2. Kasb-hunar ta’limini tashkil qilishda o’qituvchining asosiy vazifalari.....	114-119
	5.3. Kasb ta’limi dual tizimi.....	119-125
	5.4. Kasb-hunar ta’limini boshqarish.....	125-130
	5.5. O’MKHT kasblari va mutaxassisliklarini turkumlash.....	130-134
7	VI Bob. Kasb-hunar ta’limida tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va ta’lim-tarbiya sifatini nazorat qilish.....	134-150

	6.1. Kasb-hunar kollejlarda o'quvchilarni tarbiyalash.....	134-141
	6.2. Kasb-hunar ta'limida ta'lim-tarbiya jarayoni sifatini nazorat qilish.....	141-146
	6.3. Kasb-hunar ta'limi natijalarini nazorat qilish metodlari va baholash mezonlari.....	147-150
8	VII Bob. Kasb-hunar ta'limini texnologiyalashtirish. Kasb-hunar ta'limida uslubiy ishlarni tashkil etish.....	151-187
	7.1. Kasb-hunar ta'limida innovatsion yondoshuv.....	151-159
	7.2. Kasb-hunar ta'limida innovatsion texnologiyalar.....	159-164
	7.3. Kasb-hunar kollejlarda uslubiy ishlarni tashkil etish va boshqaruv.....	164-170
	7.4. Kasb-hunar ta'limi sohasida ijtimoiy hamkorlikni yo'lga qo'yish.....	170-181
	7.5. Kasb ta'limini umumiy o'rta ta'lim, oliy ta'lim va fan bilan integratsiyalash.....	181-187
9	Glossariy.....	188-192
10	Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.....	193-194

KIRISH

Bugungi kunda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining davlat miqyosidagi asosiy vazifalaridan biri zamonaviy ta'lim-tarbiyani yo'lga qo'yishda yoshlarni kasb-hunarga o'rgatish, o'z istagi va xohishiga qarab kasb tanlash, butun hayoti davomida o'z kasbiga sadoqatli bo'lish hislarini shakllantirishdan iboratdir. Shunga ko'ra "Kasbiy pedagogika" fani dasturi asosida yuksak va samarali ta'lim jarayonini tashkil etib, malakali raqobatbardosh mutaxassis kadrlar tayyorlash davlat oldidagi asosiy masala hisoblanadi. Ushbu uslubiy qo'llanmada "Kasbiy pedagogika" kursining fanlar tizimida tutgan o'rni, mazmuni, maqsad va vazifalari, kasbiy ta'lim pedagogikasi qonuniyatlari, kasb ta'limi tamoyillari, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standarti, o'quv jarayonida o'qitish vositalari, zamonaviy pedagogik va innovatsion texnologiyalar, talaba yoshlarni ma'naviy-axloqiy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, kadrlar tayyorlash sifatini yaxshilash va ularni qayta tayyorlash, hamda malaka oshirish vazifalari va uning imkoniyatlari batafsil ko'rsatib o'tilgan.

Uslubiy qo'llanma barcha bakalavr kasbiy ta'limi yo'nalishdagi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, unda "Kasbiy pedagogika" fani bo'yicha o'qitishning texnologiyalashtirish qoidalarini hisobga olgan holda loyihalashtirilgan o'quv materiallari keltirilgan. Uslubiy qo'llanmada bozor munosabatlari asosida ehtiyojga qarab zaruriy kasbga nisbatan qo'yiladigan talablarga alohida to'xtalgan.

Uslubiy qo'llanma kasbiy pedagogika asoslari bo'yicha muxtasar bilimlarni olish, har bir mavzuga bag'ishlangan savol va topshiriqlar, test mashqlarini yechish, izohli lug'at, parchalar bilan tanishish, shuningdek, talabalarni o'zi tanlagan kasb ustida ishlashga o'rgatadi va kasbiy pedagogikaning boshqa masalalarini ham mustaqil o'rganishga ko'maklashadi. Uslubiy qo'llanma barcha kasbiy ta'lim sohasida faoliyat ko'rsatadigan talabalar, mutaxassislar va yosh o'qituvchilar, kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash kurs tinglovchilari uchun asosiy manba bo'lib xizmat qiladi degan umiddamiz.

Uslubiy qo'llanma haqidagi fikr va mulohazalarni mualliflar mamnuniyat bilan qabul qiladilar.

Mualliflar